GAZETA LWOWSKA.

W Sobotę **Nro. 174.** 14. Listopada 1818.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Na rzecz prowincyonalnego funduszu inwalidów, weszły na nowo w Cyrkule Brzeżańskim poniższe składki dobrowolne; a mianowicie: od P. Franciszka Brausoisa Brzeżańskiego Inżyniiera Cyrkułowego 1 czerw. zł. Hollend., a od Dominium Glinny 8 ZR. 48 Kr. monetą konwencyyną; w Wiedeńskiey zaś Walucie zebrał WJX. Tyczyński Dziekan obrządku Grecko-Katolickiego od Duchowieństwa w Dekanacie swoim 57 ZR.; P. Józef Leńczowski Mandataryiusz w Konkolnikach ofiarował 5 ZR.; P. Karol Klunker, Mandataryiusz kameralny w Bobrce, 7 ZR.; P. Alexy Nestorowicz Syndyk Magistratualny w Brzeżanach, 10 ZR. — P. Józef Springer wysłużony Protokolista Cyrkułowy w Brzeżanach, 10 ZR.; osoba niewymieniona, 38 ZR. 2 Kr.; P. Eliasz Sięgalewicz Mandataryiusz w Swirzu, 16 ZR.; P. Jan Kaczkowski Mandataryiusz w Płotyczy, 5 ZR.; P. Walenty Makaronski Mandataryiusz w Putiatyńcach, 10 ZR.; P. Józef Trzeciak Mandataryiusz w Miezyłowie, 8 ZR.; P. Jan Rudnicki Mandataryiusz w Kurzanach, 5 ZR.; P. Kazimierz Hryniewicz Mandataryiusz w Brzuchowicach, 5 ZR.; P. Kasper Bogucki Mandataryiusz w Podhaycach, 3 ZR.; P. Jan Pfau Mandataryiusz w Horożańce, 11 ZR.; P. Antoni Trzesniowski Mandataryiusz w Stratynie, 15 ZR.; P. Jędrzey Solecki Mandataryiusz w Toustobabach, 6 ZR.; P. Michał Zarski Justycyiaryiusz w Przemyślanach, 10 ZR.; WJX. Strzelbicki Dziekan obrządku Gr. Katol. w Kozłowie, od Duchowieństwa swoiego Dekanatu, 94 ZR.; P. Franciszek Kamieński Mandataryiusz w Bursztynie, 15 ZR.; P. Stefan Botoboński Mandataryiusz w Zatanowie, 2 ZR.; P. Stanisław Januszowski Mandataryiusz w Knihyniczach, 10 ZR.; P. Jerzy Hryniewicz Mandataryiusz w Kunaszówie, 6 ZR. — Ogółem weszło 1 czerw. zł. Hollenderski, 8 ZR. 48 Kr. monetą konwencyyną i 249 ZR. W. W.

Na uposażenie nowoutworzoney 4tey Klassy przy głowney szkole normalney Tarnowskiey, ofiarował Magistrat Pilźnieński 100 ZR.; Dominium Kolbuszowa co rok po 25 ZR.; Tarnowska Gmina Żydowska, co rok po 25 ZR. monetą konwencyyną; Tarnowski Cech szewski 25 ZR. w zapisie długowym; Cech krawiecki, 25 ZR., i co rok po 6 ZR.; Cech stolarski 22 ZR. 45 Kr. i co rok po 5 ZR. w obligacyi; Cech kołodzieyski, 25 ZR. w cessyi długu i co rok po 5 ZR.; Cech piekarski po 5 ZR. przez lat 10; Cech rzeźnicki, co rok po 10 ZR.; P. Urly piwowar Tarnowski, 10 ZR.; P. Franciszek Smolarz Adwokat w Tarnowie, 15 ZR. — Daley ofiarowali kupcy i obywatele Tarnowcy, a mianowicie: PP. Antoni Bochyński, Piotr Kasprzykiewicz, Józef Wroński, Benedykt Trembecki, Engelbert Pilz, Steger z Rusinowskim, Józef Stummreich, Kazimierz Wohlleber, i Karol Kumer, po 5 ZR.; P. Jakób Kamienobrodzki zegarmistrz, 4 ZR.; P. Emeryk Srematz kawiarz, 2 ZR.; P. Wacław Winkler aptekarz, po 5 ZR. przez lat 5; P. Franciszek Grabowski cukiernik, 2 ZR.; Magistrat Tarnowski, 43 ZR. w dwóch obligacyiach na pożyczkę woienną; a W. Dyzma Stóiowski Dziedzic Dąbrowey, 30 ZR.

Obywatele miasta Kent w Cyrkule Myślenickim, obowiązali się mocą wydanego na piśmie dokumentu, składać corocznie po 300 ZR. W. W. na lepsze uposażenie nauczycieli przy szkole gminney tameczney.

Na budowę gościnca w Cyrkule Tarnopolskim, ofiarowało Dominium Stryiówka, 25 ZR. W. W.; Dominium Bawarów, 6 korcy wapna i 3 pni dębowych bez odwozu; Dominium Dołhe pozwoliło łamać kamienie w gruntach swoich; zresztą zaś ofiarowały Gminy odrobienie poniższey bezpłatney Pańszczyzny, a mianowicie: Gmina Stryiowska, 100 dni pieszych i 40 ciągłych; Terpiłowska, 30 piesz. 71 ciągł.; Plebanowska, 30 p. 20 c.; Roznoszyniecka, 98 p. 50 c.; Hnilicka, 264 p. 104 c.; Sieniawska, 104 p. 20 c.; Dobromirecka, 346 p. 138 c.; Skałatska, 530 p. 381 c.; a Gmina Medyńska, 87 p. 24 c. —

C. K. Rząd kraiowy daie pięknym tym czynom pochwałę publiczną.

Wiadomości zagraniczne.

S. Domingo.

Z Port-au-Prince donoszą pod dniem 6stym Sierpnia, że Christophe (Król Henryk) zbliżył się na nowo do tey stolicy i za-

grażał śię obleżeniem. Dawnieysze iego pokazanie się na granicy zdawało się mieć za cel pozyskania dla siebie ducha republikańskich mieszkańców Haityckich.

Zjednoczone Stany Ameryki półnoeney.

Gazeta Londyńska Kuryier twierdzi, że Zjednoczone Stany Ameryki północney tak bardzo pragną iakowey posiadłości na morzu śródziemnem, iż Królowi Oboiey Sycylii za Syrakuzę 3o milionów, a Wielkiemu Xiążęciu Toskańskiemu za Elbę, 14 millionów dollarów, luboć na próżno, ofiarowały.

Ameryka Hiszpańska.

Dostrzegacz Austryiacki umieścił poniższy list, który zawierac ma dokładnieysze, luboć niezaręczone wiadomości o prawdziwym planie osady Francuzkiey nad rzeką S. Troycy: „*Z zatoki Galvestonskiey dnia 18go Czerwca.*— Junta powstańców Mexykańskich dawno iuż nie kontenta z Miny*) który oburza mieszkańców przez pustoszenia swoie, zawarła z Jenerałem Karolem l'Allemandem umowę, w skutku którey ruszymy do nich skoro ustaną upały. Mamy około 4000 ludzi piechoty, iazdy i artylleryi. Jazdą dowodzić będzie Hrabia Rigaud, a artylleryią brat naczelnego Jenerała, który popisywał się iuż iako Jenerał artylleryi w gwardyi Napoleona, a który przybędzie tu iutro z Nowego-Orleanu, z końmi dla artylleryi. Żołnierze zachwycaią się iuż nadzieią świetney przyszłości, i zamyślaią odwiedzić przy sposobności także i złote kopalnie w Potosi."—

Indyie Wschodnie.

W dodatku do gazety Dworskiey Londyńskiey z dnia 10go Października umieszczono rapport urzędowy Jenerała Munro, donoszący o nowey klęsce Peiszwy. Woysko iego wynosiło 5000 ludzi piechoty 6 do 700 iazdy; utraciło wszystkie swe działa i zostawiło na placu bitwy 7 do 800 ludzi w zabitych i ranionych; reszta zaś poszła w rozsypkę.

Gazeta Londyńska Morning-Chronicle umieściła list datowany z wyspy Ceylonu pod dniem 15go Kwietnia, według którego Jenerał Brownrigg ściągnął był wprawdzie swe woyska, około 6000 ludzi wynoszące, do Kandy, i do okolic tey stolicy wyspy, atoli zbuntowani mieszkańcy otoczyli ie tak dalece, że ieden oddział wyyśdź nie mógł bez utraceania ludzi. Słotna pora, tak szkodliwa dla Europeyczyków, zmusi ich wkrótce do zupełnego zamknięcia się w stolicy na czas nieiaki. Wyprawa Ceylońska kosztowała Anglików iuż do pół milliona funtów szterlingów; i ledwie można poiąć, iak ze swoią teraźnieyszą siłą zbroyną, potrafią utrzymać się przy woyskowem posiadaniu wyspy.

Wielka Brytaniia.

W Londynie znayduie się teraz kilkunastu Officerów Angielskich będących w służbie patryiotów Weneculańskich. Ci Officerowie zakupnią broń i amunicyię, którą przesłać chcą do Angostury, głowney kwatery powstańców.

Gazety Londyńskie z dnia 16go Października umieściły nieprzyiemną wiadomość o niepomyślnym skutku owey części wyprawy do bieguna północnego, która pod Kapitanem Buchanem, okrętami Trent i Dorothea pod śnieżnicami szukać miała przeprawy północney. Nie podobna iey było posunąć się między lodami daley, aniżeli to dawniey iuż uczynił Lord Mulgrave. Podobnież bezowocnem było usiłowanie przeprawienia się w pozdłuż brzegów Sybirskich na Behringowski gościniec morski, ponieważ lody stały zasklepione. Wyprawa ta powróciła więc, a Kapitan Buchan na okręcie Dorothea zawinął do Yarmouth. Okręt Trent pod sprawą Porucznika Franklyna był w tak złym stanie, iż powątpiewano by zdołał dostać się do Yarmouth.

Wiadomości o wyprawie wysłaney pod Kapitanem Rossem do zatoki Baffińskiey, dochodzą do dnia 4go Sierpnia i brzmią pomyślniey. Nie zrzeczono się nadziei osiągnienia zamierzonego celu. Redaktorowie dziennika Londyńskiego Quarterly-Review nie pochlebiaią sobie wprawdzie iuż więcey odkryciem wielkiego morza na owem mieyscu, gdzie Baffiu ląd wskazał, atoli maią nadzieię, że wyprawa znaydzie ciaśninę morską, przez którą przeprawić się zdoła. Wszystkie listy pisane od osób należącyck do wyprawy Kapitana Rossa, zawieraią zresztą nayzaszczytnieysze wielbienia mineralogicznego opisania Grenlandyi, przez P. Giesecke, Professora przy uniwersytecie Dublińskim, bawiącego obecnie w Wiedniu, który przeszło 7 lat bawił w Grenlandyi. Wydane przezeń wiadomości o tym Kraiu, znayduią się w encyklopedyi Brewstera.

Francyia.

Monitor z dnia 24go Października umieścił także konwencyię względem cofnienia

*) Wszakże go według doniesień Hiszpańskich dawno iuż schwytano i rozstrzelano.

woysk zaymuiących Francyię (*Obaczyć ią w numerze 168 gazety naszey*). Tylko konwencyię zawartą w tey mierze z Austryią umieścił Monitor w zupełney osnowie, dodaiąc, że w tymże samym dniu (9tym Października) podpisane zostały trzy inne zupełnie rownobrzmiące konwencyie, a mianowicie: między Francyią a W. Brytaniią, między Francyią a Prussami, i między Francyią a Rossyią. Wstęp do osmiu artykułów tey konwencyi iest dosłownie taki: „Gdy NN. Cesarz Austryiacki, Król Pruski i Cęsarz wszech Rossyy do Akwizgranu ziechali, a NN. Król Francyi i Nawarry, tudzież Król ziednoczonego Krolestwa W. Brytanii i Irlandyi Pełnomocników Swoich tamże zesłali, Ministrowie pięciu tych NN. Dworów zgromadzili się na konferencyię; a gdy Pełnomocnik Francuzki oświadczył, że stosownie do położenia Francyi i wiernego dopełnienia traktatu z dnia 20go Listopada 1815, N. Król Francuzki pragnie, aby woytkowe zaięcie Francyi, zawarowane artykułem 5tym pomienionego traktatu iak nayprędzey ustało, przeto Ministrowie Dworów Austryiackiego, Angielskiego, Pruskiego i Rossyyskiego, po doyrzałem, wraz z pomienionym Pełnomocnikiem Francuzkim przedsiewziętem roztrząśnieniu tego wszystkiego, co do tak ważnego rozstrzygnienia ściągać się mogło, oświadczyli, że ich Monarchowie zezwalaią na ustąpienie z Kraiu Francuzkiego po upłynionych trzech latach zaięcia. A chcąc to postanowienie w formalney konwencyi spisać, i oraz ostateczne dopełnienie pomienionego traktatu z dnia 20go Listopada 1815 zapewnić, N. Cesarz Austryiacki z iedney, a N. Król Francuzki z drugiey strony mianowali tym końcem Pełnomocników, i mianowicie: N. Cesarz Austryiacki etc. etc. etc. Xiążęcia Metternicha-Winneburga, Xięcia Ochsenhausen etc. etc. etc.; a N. Król Francuzki Xięcia Richelieu etc. etc. etc., którzy okazawszy sobie nawzaiem swoie pełnomocnictwa, znalezione w dobrey i należney formie, zgodzili się na artykuły następuiące (*Tu umieszczone są wiadome iuż 8 artykułów.*)

Xiąże Wellington stanął w Valenciennes dnia 20. Października wieczorem; a nazaiutrz spodziewano się przybycia Monarchów. Dnia 22go miał bydź popis woyska Rossyyskiego, a dnia 23go miały bydź powszechne cwiczenia woyskowe. Dnia 24go spodziewano się przybycia Monarchów w Maubege, dnia 26go w Sedanie, a dnia 28go na krótki czas w Paryżu. Gazeta Francyi (de France) twierdziła, że Wielki Xiąże Rossyyski Konstanty stanie w Paryżu przed N. Bratem Swoim, aby dał znać Królowi o Jego przybyciu.

Między wygnańcami Francuzkimi (proskrybowanymi rozporządzeniem z dnia 24go Lipca 1815) którzy otrzymać maią pozwolenie powrotu, wymieniaią gazety Londyńskie PP. Cambaceresa, Courtina, Forbin-Jansona, Defermonta, Marbota, tudzież Jenerałów Moutona i Lamarque. Także i P. Arnault (autor trajedyi: „Germanicus") ma mieć nadzieię powrotu.

Niemcy.

Na pięćdziesiątém pierwszém posiedzeniu Seymu Niemieckiego z d. 12. Października, złożył Seymowi temuż prezyduiący Poseł Austryiacki, JW. Hrabia Buol-Schauenstein, iako wspólny owoc pracy Wydziału Seymowego w sprawach woyskowości; Plan konstytucyi woienney Związku Niemieckiego. (obięty w X. rozdziałach i 124 artykułach.) Według tego składa się; woysko Związkowe z setney części ludności wszystkich Państw Związkowych, wyrachowaney podług ksiąg immatrykulacyi Związkowéy. (na 30094050 dusz.) Immatrykulacyia służyć ma poprzednio na lat pięć. Woysko związkowe stanąć ma w zupełności co do wszystkich części swoich, skoro od Związku zaydą rozkazy. Woysko odwodowe iest setną częścią połowy ludności wszystkich Państw Związkowych. Skoro kontyngensy woyska wyruszą, woyska odwodowe stanąć muszą w gotowości we wszystkich Państwach Związkowych; atoli do czasu rzeczywistego powałania onych, pozostać maią w okręgach własciwego Państwa Związkowego, i dopiero wyciągnąwszy za granice, dostaną się pod rozkazy naczelnego Wodza Związku. Dwie trzecie części odwodu, maią zawsze gotowe bydź do pochodu iako posiłki w przypadkach nadzwyczaynych. Część trzecia pozostać ma iako zarod woyska, w właściwem Państwie Związkowém; i po wyciągnieniu pierwszych dwóch trzecich części, uzupełnioną ma bydź stosownie do pierwotney siły odwodowéy, aby tym sposobem utworzyło się odwodowe woysko uzupełniaiące. Gdyby w przypadkach nadzwyczaynych potrzebne było ieszcze większe sił zbroynych wzmocnienie, naówczas Związek wyda w tey mierze osobną uchwałę. Kontyngensy utrzymane bydź maią zawsze w zupełności. Jazda woyska Związkowego składać ma część szóstą ogółu zbroyney siły Związkowéy, tak w woysku wyruszaiącem, iako też i w woyskach odwodowych w tym samym stosunku. Z tego naywięcey część trzecia przeznacza się na iazdę ciężką, a pozostaiąca większa ilość na iazdę lekką. Co do artyleryi, zachowany ma bydź taki

stosunek, iż dla każdego tysiąca ludzi dodaią się dwa działa, czyli to w woysku wyruszaiącem, (czynnem) czyli też w odwodowém. Każde Państwo związkowe będzie mieć przynaymniey drugie tyle dział w zbroiowniach swoich w zapasie, ile należyó będzie do zastąpienia potrzeb woyska wyruszaiącego z takiemi posiłkami iakie, stosownie do przepisów powyższych, w gotowiu bydź mogą, prócz tego ieszcze przynaymniey iedno działo dla każdego tysiąca, na uzupełnienie ubywaiących. Co się tycze wagomiaru dział, będzie miała artyleryia woyska Związkowego: czwartą część granatników, czwartą dział dwunastofuntowych, a dwie czwarte części szesciofuntowych; piąta część ogołu stanowić będzie artyleryią konną, czyli działa iazdy. Do każdego działa z policzeniem należących do tego zaprzęgów naznacza się po 31 ludzi. Piioniiery i Pontoniiery będą setną częścią woyska. Strzelcy zaś i muszkietniki, niemal dwudziestą częścią piechoty. Zostawia się do woli Państw związkowych użycie milicyi kraiowey do utworzenia kontyngensów, wszakże cwiczoną bydź musi równie iak woysko liniiowe, uzbroioną i gotową do boiu. Przytém stanowi się iako prawidło, iż żaden kontyngens nie może składać się z większey części milicyi kraiowey. Powszechne powstanie, nie należy do urządzonego systematu woyny, ani może bydź przedmiotem rosprawy podczas urządzenia woyska Związkowego; lecz należy do urządzeń, które w samey niebezpieczeństwa chwili odbieraią przeznaczenie swoie, i których wymiar właściwy zostaie przy poiedyńczych Państwach związku. Żadne Państwo Związkowe którego kontyngens składa się z iednego lub więcey korpusów, nie może kontyngensów drugich Państw Związkowych łączyć że swoiemi w ieden oddział woyska. Woysko związkowe składa się z siedmiu korpusów oddzielnych (trzech Austryiackich, trzech Pruskich i iednego Bawarskiego), a trzech połączonych (reszty Państw związkowych), które bez osobliwego nazwiska liczbami znaczne będą i z których każdy dzielić się ma na oddziały dywizyy, brygad, pułków, batalionów, kompanii, szwadronów i bateryy. Korpus składa się naymniey z dwóch dywizyy; dywizyia naymniey z 10,000 ludzi; brygada piechoty nie mniey iak z 3200 ludzi; pułk iazdy nie mniey iak z 4 szwadronów; batalion piechoty naymniey z 800; szwadron i kompaniia środkową miarą ze 150 ludzi; bateryia z sześciu lub ośmiu dział. Korpus i dywizyie połączone, iednoczyć się będą między sobą tak, iak się im naylepiey zdawać będzie dla utworzenia prawem przepisanych oddziałów i podzielenia między sobą rozmaitego rodzaiu broni, w stosunkach oznaczonych. Tam gdzieby się zgodzić nie mogły, rozstrzygnie Seym związkowy. W każdym korpusie ma bydź wzgląd miany na utworzenie dobrey odwodowey iazdy i artylerii. Naczelny Wódz obieranym będzie za każdym razem od Związku przez mnieysze zgromadzenie, ieżeli Związkowi zagraża woyna lub ieżeli Związek iest w przypadku uczestniczenia w woynie obcey lub kiedy celem utrzymania zbroyney neutralności, ściągać musi woysko Związkowe, lub część iego. Dowodztwo naczelne ustaie z chwilą zayścia stosunków pokoiu. — Do czasowego zastępstwa Wodza naczelnego w woysku, mianowany będzie wraz z nim także i Jenerał Porucznik Związku przez Seym Związkowy. Jemu przynależy tymczasowe następstwo na mieysce naczelnego Dowodcy w zdarzeniach, wymegaiących zastępstwa, a to z zupełnie równemi prawami iak samego Wodza naczelnego. Z wybraniem nowego Wodza powraca Jenerał Porucznik Związku do dawnieyszych stosunków swoich. Wodz naczelny ma prawo obrania sobie Jenerała kwatermistrza, dyryguiącego Jenerał-Adjutanta, Jenerał-Audytora, i dyryguiącego lekarza, tudzież ustanowienia sobie Sztabu jeneralnego. Do utrzymania policyi woyskowey, utworzona ma bydź właściwa Żandarmeryia. Naymnieysza liczba iey stanowi się na dwóch z każdego sta iazdy, która policzona ma bydź do pułku iazdy.

Na pięćdziesiątem posiedzeniu Seymu Niemieckiego z d. 8. Października C. K. Austryiacki Poseł prezyduiący Hrabia Buol-Schauenstein odczytał w imieniu Austryi i Pruss podaną Seymowi Notę, tyczącą się twierdz związkowych: Oboie Mocarstwa oświadczaią w tey nocie gotowość do oddania Związkowi twierdze Moguncyię, z Kasselem i Kostheimem (wszelako bez zrzeczenia się prawa juryzdykcyi terrytoryialney nad temiż poddami) niemałey do odstąpienia mu, zaległości z summy 5,000000 franków przeznaczoney na ukończenie warówni tey twierdzy. Za to przyiąć ma na siebie Związek coroczne koszta utrzymywania twierdzy w przynależnym stanie (z wyłączeniem żołdu dla woyska) tudzież koszta dokończenia warówni podług planu, niemniey wystawienia koszarów, składów, przysposobienia potrzeb artylleryynych i żywności dla Moguncyi i Kasselu, nakoniec odpłacić ma Austryi i Prussóm zapasy żywności poczynione dla twierdzy Moguncyi. Seym uchwalił iednogłośnie, aby akta załączone do tey Noty loco dictature wydrukować kazać, i te różnym Dworom przełożyć.